NĂM THỨ MƯỜI HAI — SỐ THU 2313

MỖI SỐ: 0$02

NGÀY THỨ BA 2 DECEMBRE 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI							
	Hanoi	Hanoi (Ville)	Hanoi (Banlieue)	Province	Province (Ville)	Province (Banlieue)	Etranger	Etranger (Ville)
Một năm. .	6$00	6$30	6$30	6$30	6$30	6$60	12$00	
Các làng và								
Các công-sở		8.00	8.00	8.00	8.00	9.00		
Sáu tháng. .	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	3.50	6.00	
Ba tháng. .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	1.75	3.00	
Một tháng. .	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00		

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur: 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: P. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur-gérant: NGUYỄN-Y-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 3076

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de largeur

Une seule insertion . . . . 0$10 la ligne
Par contrat annuel . . . .
Par centimètre et par insertion . . . . 0$10 la ligne
Réclame dans la 1re page . . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales . . . . 1$50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

Sao cho học-trò chăm luyện quốc-văn?

Tuy rằng ngày nay trong các trường Pháp-Việt đệ nhất cấp và đệ nhị cấp, khoa quốc-văn không bị coi thường rẻ rúng như mấy năm về trước, tuy rằng học-trò đối với giờ học quốc-văn không đến nỗi quá ư thờ-ơ lãnh-đạm như xưa, song cứ tình hình mà xét ra thì cái số học trò có lòng yêu mến quốc-văn, có ý chăm luyện quốc-văn vẫn còn hiếm lắm. Điều đó chẳng phải nói ai cũng cũng biết, nhưng chính các ông giáo cũng nhận thấy rõ lắm, và nếu thấy giáo thường ban khen những học-trò ấm chỉ luyện tập quốc-văn, thì thường trong lớp không ai còn nhặt nhẽo với khoa học lý nữa.

Ngoài cái phần-thưởng cuối năm mà trường nào lớp nào cũng có lệ, ta còn có thể lập một cái phần thưởng đặc biệt chung cho tất cả các trường trong xứ nữa. Mỗi năm một lần hay hai ba năm một lần, hoặc chính phủ hoặc một hội nào có thế-lực trong nước, lập ra một phần-thưởng đặc biệt cho các học-trò hoặc trường Sơ-học, hoặc trường Thành-chung, theo như cách thức thi cho các học-trò bên Pháp (concours général) Học-trò các trường đều làm một bài luận quốc-văn về một đầu đề gì, mà các bài thi đều do một hội-đồng của chính-phủ hay của một hội cử ra đi chấm, chọn lấy mươi bài thật khá rồi định ngày phát phần-thưởng cho những cậu làm ra những bài đó. Phần-thưởng phải thật to, mà khi phát phải nên trịnh-trọng, để làm thêm vẻ vang cho những người được thưởng. Thi như thế cũng khí lôi thôi thực, song nếu được các ông đốc cùng các ông giáo các trường hết lòng giúp đỡ, trông nom một cách công bình, thì tưởng cũng không khó khăn gì cả. Bên Pháp làm được, thì bên ta tưởng cũng làm được, vậy mong một hội nào có thế lực ở xứ ta thử lập một cuộc thi như thế xem sao.

Ngoài hai cách khuyến khích bằng phần-thưởng nói trên này, lại còn một cách khuyến-khích nữa, xem ra các cậu cũng hoan nghênh lắm, là cách đăng lên báo những bài của các cậu làm ra mà cho là khá hơn cả. Cách này cũng đã có một vài ông giáo dùng đến, song ít lâu nay đã thấy bằng đi rồi, không biết là tại không có bài nào khá đáng để khuyến khích các cậu, hay là tại các ông giáo không muốn lôi thôi bận đến mình nữa. Thực ra thì xem ý học-trò khi thấy trong lớp anh em bạn có người làm bài hay được đăng báo, trong lòng lấy làm phấn khởi, cố sức làm sao cho được như bạn mới nghe. Cái cách đua ganh như thế tưởng các nhà giáo-dục nên lợi dụng để học-trò đem lòng ham luyện quốc-văn mới phải.

Sau hết còn một cách nữa, công hiệu hơn cả các cuộc trên kia, là những nhà trí-thức nên hết sức thỉnh cầu chính-phủ — trước đã có người xin nhưng chưa thấy kết quả — trong các kỳ thi lấy bằng Sơ-học, bằng Thành-chung, cho đến các kỳ thi tốt-nghiệp mấy trường Cao-đẳng (Sư-phạm, Pháp-chính ...) khoa quốc-văn có một cái địa vị cao hơn bây giờ, và xin bài luận quốc ngữ mà kém điểm trong bình thì có thể loại ra được. Nếu làm thế thì tay rằng có nghiệt thực, song là một điều rất có ảnh-hưởng hay cho tiền-đồ văn chương Nam-Việt sau này, xin ai chớ thấy nói thế mà cho là vẽ chuyện.

Tóm lại có theo những cách trên này: Một là thầy giáo chăm chỉ nhiệt-thành, hai là học-trò được năng khuyến khích, ba là chính-phủ hoặc một hội có thế-lực thêm giá trị cho quốc-văn trong các kỳ thi, nếu ta đều theo mấy cách đó, thì dám chắc rằng trong các trường Pháp-Việt, giờ học quốc-văn không phải là giờ thừa-thãi, khoa quốc-văn không phải là khoa tầm thường, mà học-trò sẽ không trễ nải trong việc luyện tập tiếng mẹ đẻ nữa.

B. G.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 1er Décembre 1924

Nước Pháp với nước Đức

Quan đại-sứ nước Đức cảm ta quan Herriot về việc ân-xá cho tướng Nathusius, và có nói chính-phủ Đức cũng sẽ ân-xá một người Pháp bị giam ở nước Đức.

Người Tây-ban-nhà ở Maroc

Người Tây-ban-nhà đã rút quân khỏi nhiều đồn ở miền Larache. 85 người bị hại bị thương cộng độ 40 người.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 1er Décembre 1924

Nước Pháp với nước Thổ

Quan Herriot có điện cho Fethy bey nói rằng hai nước cần phải cố gắng làm làm cho được gần gặn với nhau, Fethy bey đáp lại ông sẽ hết sức cho đạt được mục-đích.

Nước Nhật với hội Vạn-quốc

Cứ như lời các báo ở Tokio, thì tòa nội-các định rằng hễ nước Anh có ưng chuẩn bản án văn Genève, thì nước Nhật mới ưng chuẩn.

Quan Herriot tại Epinal

Quan Herriot đi Epinal chủ tọa bữa tiệc của đảng cấp-tiến và xã-hội cấp tiến ở quận Vosges. Hiện ngài đã trở về Paris.

Cuộc hội-đồng của các quan thượng-thư Đồng-minh

Cuộc hội-đồng của các quan thượng thư tài-chính Đồng-minh hoãn đến đầu tháng janv er.

Tin Trung-hoa

(*Điện-báo Reuter*)

Đoàn-kỳ-Thụy với Phùng-ngọc-Tường

Bắc-kinh, ngày 23 Novembre.

Báo *Chiao-pao* có nói ngày mai Đoàn-kỳ-Thụy sẽ nhận chức và ngày mai sẽ có hai bản tuyên-cáo, một bản nói về cái thể-lệ của chánh-phủ lâm-thời, một bản nói rằng các luật-pháp, các giao-ước đều công nhận cả, chỉ trừ ra các luật-pháp giao-ước không hợp với cái chủ-nghĩa chánh-phủ cộng-hòa là không công nhận mà thôi. Chiều hôm qua Phùng-ngọc-Tường đã tới Bắc-kinh, Phùng sẽ tự chức, giao binh quyền cho quan thượng-thư bộ Chiến-tranh, rồi sẽ đi Âu-châu hoặc Mỹ-châu.

Tôn-dật-Tiên ở Thượng-hải

Thượng-hải, ngày 17 Novembre.

Tôn-dật-Tiên tới Thượng-hải, liền đến ngay nơi đại-diện của quốc-dân đảng trong tô-giới Pháp. Viện đại-biểu báo *Eastern News agency* đến hỏi-kiến, Tôn có nói: Cái ý-kiến của Tôn về thời-cục Trung-hoa thì trước khi Tôn khởi-hành ở Quảng-châu Tôn đã tuyên-cáo rõ ràng. Tôn thấy có tin đồn rằng các quan ngoại-quốc muốn cấm không cho Tôn vào các tô-giới, thì Tôn có nói Tôn là người Trung-hoa thì Tôn muốn đi đâu cũng được, không ai có quyền ngăn-cấm được Tôn.

(*Vô-tuyến-điện Cavite*)

Một tin về Tuyên-Thống

Bắc-kinh, ngày 29. — Vua Tuyên-thống trốn ở bộ đại-sứ Nhật. Tình-trạng cũng không ngay ngắn lắm, nhưng cứ như thời-cục ngày nay, tưởng nên trả tình cho vua ẩu thân ở một bộ lãnh-sự ngoại-quốc thì hơn. Các bộ lãnh-sự các nước khác đều ưng việc ấy. Vua muốn đi ngoại-quốc.

Sự hành-động của Ngô-bội-Phu

Thượng-hải, 29. — Ngô-bội-Phu đánh đuổi quân của Phùng-ngọc-Tường và Trương-tác-Lâm ra ngoài Bắc-kinh, nhưng cứ như tin tức ở Trung-hoa trung-ương, thì việc của Ngô mưu không ắn thua gì.

Hai nhà truyền-giáo Hoa-kỳ

Tin Hán-khẩu 28. — Có tin rằng Elizabeth Hergtang và Ingeborg Nyabui, là hai nhà truyền giáo Hoa-kỳ ở Phúc-châu trong khi giặc đánh được thành ấy ngày 25 novembre.

VĂN UYỂN

Buồn thu

Buồn thay ngày tết Trung-thu,
Giới mưa khôn tạnh, sương mù lại sa.
Buồn vì cảnh biệt sơn-hà,
Viễng-lộ (1) chẳn nọ ai là người quen.
Buồn trông ngọn núi đèn đèn,
Nỗi khi ngẫn lối người lên kẻ về,
Buồn trông cây cỏ xanh rì,
Vì mưa lá ngọn còn gì là vui.
Buồn trông mây kéo lưng trời
Mây đi ta nhẫn, thăm người nẻo xưa.
Buồn trông suối nước lờ đờ,
Suối kia sao khéo hững-hờ làm chi.
Buồn vì xa cách bạn bè,
Tấm lòng bằng hữu ai đề biết cho.
Buồn ngồi nhớ cảnh quê nhà,
Vắng nghe tiếng nói lìu-lo Thỏ Mường
Buồn ngồi nghĩ lới song-đường,
Thần hôn sớm tối ai thường thay ta.
Buồn vì một nỗi ở xa,
Anh em vắng mặt ai là bạn đây.
Buồn nay mới gọi buồn tay!
Nhật-Nam, Nghĩa-lộ

(1) Viễng-lộ tiếng Thổ là Nghĩa-lộ.

NƯỚC ANH VỚI NƯỚC AI-CẬP

(*Điện báo Havas*)

Tin Khartoum. — Mười lăm người trong các đội quân k ởi nghịch bị hại, trong số ấy có một viên quan võ

Lính cảnh-sát vẫn vậy quân khởi nghịc . Quân khởi-nghịch vẫn kháng cự chưa chịu.

(*Vô tuyến-điện Bordeaux*)

Tin Ai-cập. — Quân Soudan khởi nghịch, và quân Anh hai bên xong đột nhau ở Khartoum. Quân Anh thắng thế, quân Soudan chết mất nhiều người. Những người còn lại đều đầu hàng.

Ở Caire có tin đồn nói rằng quân Anh thắng-thế, đường điện báo đến Soudan đã lập lại.

Tin Genève. — Viên đại biểu của Ba ty tại hội Vạn-quốc có nói bản Chánh-phủ không có hề lệnh cho viên ấy can-thiệp vào việc phân tranh của nước Anh với Ai-cập.

Tin nước Anh. — Đảng cộng sản ưng thuận một khoản quyết nghị trợ lực cho Ai-cập và Soudan trong việc cạnh tranh lấy chủ quyền.

Báo *Daily Chronicle* có đăng một bài của ông Lloyd George nói rằng cái nghĩa vụ của nước Anh là phải giữ quyền ở nước Ai-cập, vì nước Ai-cập chưa đủ tư-cách độc lập, nhưng thiết tưởng nước Anh cũng nên ưng cho hội Vạn-quốc đứng làm trọng-tài mà phân-xử cho.

Tin Ai-cập. — Lord Allenby và Ziwar điện-đình với nhau, mọi việc khó khăn đã giải quyết được theo như ý nước Anh. Nghe đâu Zaghloul pacha đã được giấy thông hành đi ngoại quốc.

Các báo đăng tin rằng quân lính Ai-cập đã rút nốt ra khỏi Soudan.

(*Vô-tuyến-điện Cavite*)

Tin le Caire, ngày 27. — Ngày hôm nay có cộng-vận nổi rằng: sau khi phóng pháo vào nhà thương, thì quân Soudan đầu hàng với người Anh.

Người Anh thắng thế. Đường điện báo từ Caire đến Khartoum đã lập lại, quân Ai-cập ở Soudan vẫn yên-tĩnh. Bọn lính khởi nghịch chỉ có 200 người về liền đội thứ 11. Còn lính khác lại giúp người Anh để đánh bọn nổi nghịch.

[illegible] bây giờ định chỉ định khóa.

Câu chuyện về việc cải-lương hương-chính

Nhắc đến vấn-đề cải-lương, thì không thể không nói đến hai chữ hối-lộ, đã cải-lương mà còn hối-lộ, thoạt nghe có lẽ trái tai; phải, mà hai chữ hối-lộ nói đây, cũng khí đường đột quá, song thử đem tâm xét mà xem, một cái cớ to ngần trở sự cải-lương quả là con ma hối-lộ.

Để mấy năm nay người Pháp-chính-sứ Monguillot nhiệt tâm về sự cải-lương hương-chính, cho nên cái bước đầu là sự hàn tiệc-biếu, dựng hương-hội, thấy chỗ nào cũng bàn đến, ngày nào cũng nhắc đến, mà hạng người nào cũng nói đến cái tên chánh hương-hội, thế-quỹ, thư-ký, nghe đã quen tai lắm. Như thế thì ai chẳng trông rằng dân ta đã thấm lòng nhà-nước vui theo chính sách cải-lương, con đường tiến-bộ bằm chưa biết thế nào là hạn lượng.

Song ta lại nghe thấy ở trong chốn dân gian, đầu đường cuối chợ, cùng là công phủ, công nha những câu chuyện: ông chánh hỏi xã này tranh nhau hết nghìn hai, ông thủ-quỹ làng nọ chạy mất tám trăm, bác thư-ký hạt nọ học đã sáu tháng còn phải trăm rưỡi mới đỗ, dân này tộc-biểu bàn xong, chưa xếp được tiền tạ quan, xã nọ bác tou-ký có bằng, vì không tiền không được làm việc, ... nghe rải-rác khắp chỗ toàn là những chuyện cải lương, mà chuyện nào cũng dính có con ma hối-lộ cả. Than ôi! có đề con ma hối-lộ ở nước Nam này, đã mấy thế-kỷ, nhật cựu thành yêu, quen đường tuộc lối, không có phép nào trừ được nữa chăng? Còn nhớ năm xưa đức Kim-thượng có dụ-chỉ khuyến-liêm, quan Thượng Thân có mục chấn-chỉnh quan trường thật là những đao búa tuyệt đích để trừ ma hối-lộ, mà có lẽ cũng không công-hiệu gì chăng? Cho nên con ma ấy cứ nghiễm-nhiên mà hoành-hành, tự hồ không ai gì ai, chỉ riêng xem hễ nhà nước thi-hành chính sách gì là âm ảnh vào mà tác-tệ!

Sự cải-lương hương-chính này, nhà nước đã suy đi tính lại, chu-đáo các lẽ, rồi mới ra nghị-định cho dân thi-hành đã ba bốn năm nay, mà cả trong toàn-kỳ, số các xã cải-lương thực là thành-hiệu vẫn chưa được là mấy.

Nay thử xét xem những xã hương-hội đã thành-lập tại sao mà không được thành-hiệu?

Xã đã thành-lập mà không được thành-hiệu là vì những kẻ ra ứng cử chưa đủ tư-cách, nên hương-chức ở trong dân không có thế-lực gì, chẳng qua chỉ làm nô-lệ cho thầy lý, bảo phó, hay làm bung-xung cho bọn cường-hào mà thôi. Thầy xin dẫn hai câu ngụ-ý tại được ng ở mất được thấy ra đây để làm chứng đoạn này:

1° Một xã kia thuộc hạt Quỳnh-côi, vụ thuế vừa rồi có ba người giải ra thưa hương-hội về việc thầy lý Bá thu thuế quá nặng, chính-hương mỗi mẫu có một đồng mốt mà thầy thu những một đồng rưỡi, hai đồng hỏi cho mới thôi lý ra xã hỏi, mỗi đôi ba lượt thầy cứ xô-xát bắt thuộc phiện không ra, vậy mà hương-hội chẳng biết làm sao, nhìn nhau như phỗng, lần không biết làm liệu-liệu đi đâng nào, rồi cũng giải-tán. 2° Lại cũng hạt lý một xã họp hội-đồng định giá cho thuế ruộng công, đàn xin thuế mỗi mẫu 30 đồng không cao, để về sau đàn anh thuế có 24 đồng một mẫu, thế mà cũng yên. Nghe nói thì thì chẳn ai chẳng bảo sao không đi kiện? Không [illegible] phải có [illegible] phải hai đồng, thế t 1 tiền đâu? và lại ta có tính nhẫn nhục, một đồng không thông đi chợ, cũng là « được kiện mười bốn quan nằm, thua kiện mười lăm quan chẳn », cho nên dân thầy lý có những lạm, đàn anh có bà hiếp cũng cắn răng bịt miệng « o qua, ấy đàn em thì thế, cho nên họ lại cứ lấy cản đầu lưỡi: « làm nghề nào ăn nghề ấy » làm mục-đích. Thế cho nên hương-hội dẫu thành-lập, hương-chính dẫu thi-hành mà vẫn không được kết quả hay.

Nói rút lại, thì trong dân ta còn kém về đường trí-thức, chưa mấy người hiểu rõ về việc lợi ích của sự cải-lương, dẫu có bắt buộc cũng phải làm, thì cũng là « cực cực, chẳng qua là hư ứng mà thôi. Như thế thì sự cải-lương hương-chính sở-dĩ chưa được kết-quả hay, là vì sự hối-lộ còn thịnh-hành và trình-độ dân còn thấp kém vậy.

Phạm-Nam Kiều thúc Tư

Hội-chợ Hanoi năm thứ VI

Chẳc không nói ai ai cũng biết rằng Hội-chợ năm nay lại có phần vui hơn mọi năm, vì rằng không những là các nhà kỹ-nghệ bản-xứ đã ganh thi đua sức làm cho nghề mình được tận thiện tận mỹ, cùng các sản-vật của người ở ngang trong xứ Trung Nam-kỳ, và hai xứ Ai-lao với xứ Cao-mên, mà năm nay lại có thêm cả người ngoại quốc mang sản-vật đến dự phần với ta nữa, như người Nhật, người Phi-luật-tân và người Vân-nam.

Trường Hội-chợ cũng sắp đặt có thứ tự như mọi năm, có chia ra từng khu từng gian và đặt tên theo vần A.B.C. và các khu các nhà đựng thêm đề nhiều mà xem ra vẫn chưa đủ, chắc rồi ra còn phải mở rộng thêm nữa. Kể từ ngày mở cửa Hội-chợ đến giờ, trong năm xứ có Đông-pháp, thì Bắc-kỳ ta năm nào bản-vật cũng nhiều và kỹ-nghệ cũng tinh-xảo hơn các xứ kia, vậy xin nói đến Bắc-kỳ ta trước.

Ở Bắc-kỳ thì công nghệ giải rác tỉnh nào cũng có, song khách đi xem Hội-chợ thì ai cũng phải công-nhận rằng năm nào tỉnh Hà-đông cũng chiếm phần ưu-thắng.

Khu Hà-đông

Thoạt tiên ở cửa đi vào, rẽ sang bên tay phải, ở đây nhà thứ hai, mà gian nhà từ số 1 đến số 6, đó là khu Hà-đông. Lúc mới bước chân vào thì trông thấy chói lọi nào xanh, vàng, đỏ, trắng, đủ mọi con mắt những người đi xem đã gọi là góp mặt ở trường hội chợ thì cũng nhìn mọi năm, cũng đủ gỗ, cũng đủ đồng, cũng đủ khảm, cũng đủ thêu, song lấy con mắt quan sát mà ngắm-nghía kỹ-càng thì tưởng cũng đã có phần đặc-sắc hơn vậy.

Có mấy nghề như nghề làm đồng-tiền, mọi năm chỉ làm toàn các tiền, năm nay đã đi thấy chế ra các tiền, nào bông hoa, cành lá, con bướm, con chim, vật nào cũng trông như

nhận lấm ; lại thấy nói thứ đăng-tên này làm bằng ô tô xe bằng máy ở nhà máy nội Nam-định, song không biết Mệu có được chắc và bền mùi không ? các đồ bằng đồi mồi, các tượng đúc bằng đồng, cũng đã có phần tinh xảo hơn mọi năm, song khéo nhất là các đồ đạc đan bằng mây, nào quả tròn hộp vuông, nào khay đựng trầu đựng hoa quả, ngắm cho kỹ thì làm thật là công-phu. Còn các thứ khác như đồ thêu, đồ tơ lụa, đồ vải, đồ đàn, đồ sứ, đồ gỗ, đồ vàng bạc và đồ làm bằng tre, cũng đã có phần hơn mọi năm, tưởng về sau tỉnh Hà-đông cũng có cơ làm về-vang cho Bắc-kỳ ta về Mỹ-nghệ vậy.

Khu Nam-định

Hết khu Hà-đông kể đến khu Nam-định thì gian số 2 đến số 8 ; Nam-định năm nay tuy không có mấy thứ đồ hàng, nhưng các thứ phẩm nhiều làm rất tinh-xảo, nào đồ thêu, đồ khảm, đăng-ten, đồ vàng bạc, mà nhiều nhất là tơ, thấy một cái bàn chải là là những con tơ vàng chói, đặc biệt rằng tỉnh Nam-định có đặc-sắc về nghề nuôi tơ. Lại thấy có mấy thứ đã bày tại Hội-chợ Nam-định, như gương, khung ảnh bằng đồng trông cũng mỹ-lệ lắm. Tỉnh Nam năm nay thấy có một thứ hàng khác, một thứ hàng ấn được của ta mới chế ra như các thứ bánh *bích-qui* và các nhân hạt ướp (amande). Còn mấy thứ hàng lặt vặt đại lược cũng như mọi năm cả. *(Còn nữa).*

Cuộc thi thơ

Của Néo-rai-Quyền nữ-sĩ

MMMLXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Một miếu di-tuân vững núi Nùng.
Ngào ngạt hương bay lừng đất Bắc,
Mịt mù khói tỏa ngất trời Đông.
Danh vang bốn biển nêu Trâu Lỗ,
Chói rạng ba kỳ sử Lạc-Hồng.
Bia đá tượng đồng lưu hậu thế,
Muôn đời ghi tạc với non sông

Đỗ-thị-Bạch-Liên
39, phố Tả-trường Nam-định

MMMLXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cũ hương thơm khói vẫn nồng,
Hồ bảng tạc ghi treo gác tía,
Long môn rực rỡ ánh sân rồng.
Lịch triều khí diễm tàn mây mốc,
Lấy thế nhỏ-quang rợp núi sông.
Hội khách thừa-lương này thử nghĩ,
Phải chăng danh thắng chốn đô-trung.

Trịnh-tuấn-Chương, Haiphong

MMMLXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dấu cũ nêu xưa giống Lạc-Hồng.
Ghi đạ dám quên phong-hóa cũ.
Đến ơn nay vẫn khói hương sùng
Một vườn hoa có rườm rà tốt,
Mấy dãy đền đài thấp thoáng trông.
Thấy cảnh động lòng ơn tổ-quốc,
Nhìn hoa cảm xúc tấm gan trung.

Hoàng ngọc-Thụ
Bd Armand Rousseau, Hano

(Còn nữa).

Hội chợ Hanoi

Làm thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Cuộc công-thải Đông-pháp

Mở số lần thứ mười một

Trong số báo ngày hôm qua, bản-quán đã đăng những số được hoàn lại từ 500 đồng trở lên, còn những số 100 đồng vì nhiều bài quá mà không đăng được. Vậy nay xin đăng nốt và sắp thứ tự những số ít chữ ở trên những số nhiều chữ ở dưới để độc-giả dễ tìm.

Những số được hoàn lại một trăm đồng là :

60	21.093	36.101	
352	21.393	36.295	48.546
383	21.393	36.474	48.678
708	21.891	36.954	48.674
1.096	22.046	36.960	48.712
1.155	22.350	37.122	48.967
1.446	22.654	37.126	48.980
1.692	22.846	37.505	49.112
1.948	22.907	37.537	49.205
2.063	22.986	37.649	49.225
2.202	23.226	37.703	49.299
2.350	23.340	37.816	49.377
2.352	23.611	37.867	49.606
2.606	23.629	37.948	49.605
2.826	24.216	38.332	49.682
2.889	24.414	38.366	50.018
2.903	24.769	38.469	50.128
2.911	24.831	38.549	50.207
3.257	25.282	39.033	50.292
3.934	25.520	39.162	50.331
3.992	25.407	39.271	50.475
3.995	25.409	39.302	50.776
4.558	25.578	39.712	50.881
4.588	25.641	39.722	50.961
4.677	26.172	39.792	51.033
4.873	26.456	39.891	51.078
4.902	26.560	39.989	51.166
5.000	26.613	40.024	51.208
5.024	26.656	40.042	51.222
5.332	26.720	40.246	51.303
5.364	26.839	40.320	51.391
5.857	26.867	40.591	52.038
5.884	27.082	40.814	52.095
5.955	27.355	41.024	52.174
6.237	27.385	41.512	52.453
6.245	27.640	41.783	52.498
6.287	27.773	41.897	52.530
6.367	27.801	42.015	52.600
6.726	27.916	42.592	52.767
6.826	27.973	42.741	52.771
7.015	28.472	42.762	52.792
7.142	28.768	42.841	53.028
7.743	28.182	42.874	53.062
8.017	28.516	42.896	53.162
8.158	28.805	42.975	53.548
8.641	28.819	42.984	53.554
9.115	29.080	42.642	53.657
9.155	29.138	43.603	53.711
9.250	29.189	43.148	53.729
10.096	29.311	43.410	53.739
10.121	29.413	43.420	54.125
10.295	29.705	43.461	54.165
10.527	29.753	43.621	54.213
10.661	29.811	43.815	54.384
10.700	29.817	43.852	54.621
10.900	29.138	43.603	53.711
9.250	29.189	43.148	53.729
10.096	29.311	43.410	53.739
10.121	29.413	43.420	54.125
10.295	29.705	43.461	54.165
10.527	29.753	43.621	54.213
10.661	29.811	43.815	54.384
10.700	29.817	43.852	54.621
10.900	30.305	43.890	54.739
11.324	30.353	43.925	54.749
11.388	30.481	43.989	54.877
11.394	30.483	44.260	54.983
11.414	30.750	44.315	55.036
11.543	30.750	44.344	55.302
11.797	31.026	44.538	55.393
12.499	31.068	44.582	55.814
13.061	31.276	44.677	55.898
13.072	31.398	44.686	56.008
13.435	31.501	44.927	56.391
13.444	31.590	45.200	56.392
13.532	32.037	45.313	56.430
13.561	32.081	45.339	56.945
13.821	32.223	45.880	57.280
14.308	32.253	45.914	57.677
14.413	32.568	46.097	57.737
14.557	33.040	46.198	57.953
15.082	33.108	46.226	58.050
15.280	33.381	46.319	58.095
15.809	33.391	46.339	58.398
16.010	33.405	46.459	58.499
16.327	33.465	46.639	58.747
16.360	33.525	46.673	59.002
16.900	33.857	46.850	59.046
17.944	31.229	46.863	59.070
17.992	31.558	46.983	59.176
18.080	34.570	47.117	59.441
18.497	34.629	47.121	59.506
18.619	34.633	47.228	59.695
18.627	34.856	47.465	60.329
18.675	35.153	47.554	60.376
19.028	35.180	47.570	60.549
19.120	35.292	47.618	60.617
19.652	35.321	47.655	60.681
19.802	35.373	47.799	61.056
20.014	35.487	47.816	61.394
20.046	35.516	47.884	61.554
20.297	35.519	47.985	61.618
20.338	35.536	48.035	61.631
20.364	35.729	48.052	61.910
20.370	35.782	48.063	62.000
20.588	35.813	48.233	62.224
20.615	35.815	48.245	62.268
20.798	35.964	48.297	62.296
20.918	36.000	48.378	62.734

(Còn nữa).

VIỆC HANOI

Thời-biểu

7 giờ 22 đỏ
15 giờ 24 đỏ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.	10	95
— nhì, —	10	40
— ba.	9	76
Thóc hạng nhất, —	6	30
Bắp ngô —	7	00

Giá bạc. Kể từ ngày 2 Décembre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 15

Ai tin. — Báo *Avenir du Tonkin* có đăng tin quan Henry Merlin là nguyên quận-trưởng, nguyên Thống-đốc thuộc-địa và nguyên quản-lý Tài-chính thường-thư đệ nhất đẳng Bắc-đẩu bội tinh, vừa tạ thế. Năm nay cụ hưởng-thọ 86 tuổi. Cụ là thân-phụ quan Toàn quyền Martial Merlin. Ngày 24 octobre hồi 10 giờ 30 đã làm lễ tại nhà thờ Saint-Pierre de Chaillot và an-táng tại nghĩa địa Montmartre.

Bản-báo có lời trân-trọng chia buồn cùng quan Toàn-quyền Đông-pháp và quí-quyến.

Các cô nữ học-sinh Pháp tại hội Khai-trí. — Tối hôm qua hội Ái-hữu Cao-đẳng tân cựu học-sinh có làm tiệc trà tại nhà công-quán hội Khai-trí-tiến-đức mừng các cô nữ học-sinh Pháp sang du lịch xứ ta. Ở giữa phòng ăn nhà công-quán đặt một rẻo bàn dài trên bày la liệt đủ các thứ bánh và nước chè, hai bên thì mấy rẻy ghế để các cô cùng các quan khách ngồi. Các tân cựu học-sinh trường Cao-đẳng, các cô giáo ta ở Hà-thành cùng các học-sinh trường nữ Sư-phạm đến dự tiệc đông lắm, nhà công-quán thành ra hẹp quá không đủ chỗ ngồi cho cả mọi người. Trong số các quan khách đến dự tiệc, có quan Thống-sứ Blanchard de la Brosse Học-chính tổng-trưởng, quan chánh sở Kinh-tế Lochard, quan phó Chưởng lý Saint Michel Dunezat Đốc-học trường Cao-học Đông-pháp, các quan cai-trị Marty và Vayrac, quan chánh Đốc-học Bắc-kỳ Le-ferranderie, quan Đốc trường Nam Sư-phạm Pojarnicile và các quí phu-nhân văn văn. Quá 9 giờ quí-khách của ta là các cô nữ học-sinh Pháp mới lại. Có Lê-thị-Chung là giáo-học trường nữ Sư-phạm thay mặt hội Ái-hữu cùng các chị em cô đọc một bài diễn-văn chúc mừng các bạn quân-thoa bên quí-quốc, tỏ ý tiếc rằng cái thì giờ của các cô ở đây rất là ngắn ngủi. Các cô nữ học-sinh Pháp rất lấy làm cảm-động, đang ngồi ở hàng ghế để dành cho các quí-khách đứng ngay dậy mà sang phía bên này cùng ngồi với các chị em ta vàng, ở uyên trò tuy chưa lấy gì làm thân ái cho lắm, nhưng rất là mặn mà có duyên mà lại thêm được chút bình đẳng nữa. Các cô uống nước chè ta, nếm các thứ bánh ta, nói chuyện với chị em ta mãi đến mười một giờ hơn mới ra về, xem ra có vẻ vui mừng rằng các chị em ta vàng nay đã có người tinh thông tiếng Pháp. Có lẽ từ buổi các cô bước chân đến đây, bữa hôm qua mới được trực tiếp với bọn ta là một.

Sáng hôm nay các cô đi lên đường đi Thanh-hóa để ngoạn cảnh miền Trung-kỳ, theo như chương-trình bản-báo đã đăng hôm qua. Chắc các cô khi về tới qui-quốc thuyền thoảng hồi tưởng đến những ngày giờ các cô đi qua ở xứ ta và có nào có làm sách làm báo thuật việc xứ ta thì không mấc phải những điều lầm lẫn như những khách đi du lịch mọi khi ở xứ này.

Về Trung-kỳ. — Quan Khâm-sứ Pasquier, quan Công-sứ Châtel và quan Học-bộ Thượng-thư Thái-trung-Huệ xem Hội-chợ xong đã về Trung-kỳ cả.

Đi thanh-tra. — Quan Giám-đốc Bride đã lên Hà-giang để thanh-tra các sở trong hạt, chừng mười lăm hôm nữa thì ngài trở về Hanoi.

Các ảnh ở Hội-chợ Hà-nội lần thứ VI. — M. Luzet (gian C. 20) có lời để các nhà có hàng bày ở Hội-chợ biết rằng, Hội-đồng tổ-chức Hội-chợ có cử ông sưu-tập các tranh ảnh dùng về việc cổ-động, vậy ai có cần đến ông làm ảnh xin cứ đến hỏi từ 8 giờ rưỡi đến 11 giờ, và từ 2 giờ đến 4 giờ chiều.

Giấy bạc giả, nên cẩn thận

Nhà Đông-pháp ngân-hàng có lời để công chúng biết rằng mới bắt được có người phát hành giấy bạc giả hạng 100 $ chi-điếm Saigon, hai chữ ký, đề ngày 5 Janvier 1920.

Trong cái giấy bạc giả ấy có những dấu sau này : Ở mặt trái và mặt phải chữ đánh sắc nhợt hơn, và chiếu ra ánh sáng thấy nhờ nhờ, giấy không bền bằng giấy bạc thật, mà sốp, khi gập lại dễ nát, các nét gạch không đúng, hai tai cái hình đầu người An-nam trông hình như chữ Ô lớn.

Vì đi xa mà bán

1° Một cái xe ô-tô « Citroën » 10 mã-lực, đẹp thượng hạng, chạy còn tốt lắm.

2° Hai cái nhà ở, rất lịch-sự, có nhiều nhà phụ, vườn được và đất thừa có thể dùng làm thêm nhà ăn được.

(Ở giữa thành phố Hanoi).

Hỏi tại bản-quán. 4502

Chỉ có một cái, mà cũng chỉ có một cửa hiệu có :

SẬP GỖ TRẮC

còn đồ gụ thì lại nhiều lắm, đủ các thứ, tủ chè tủ-tây, sa-lông, vân vân.

Hiệu có các thứ đồ ấy tức là hiệu « THUẬN-LỢI » ở DẦY G số 234.

HIỆU BÁO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở BÀY

Số tiền quyên giáp các nhà bị lụt ở Trung-kỳ. — Cứ như tin quan Khâm-sứ Trung-kỳ vừa mới gửi ra thì số tiền quyên giúp các nhà bị lụt Trung-kỳ đến nay đã cộng được 40.618 đồng.

Kim-Vân-Kiều. — Rạp chớp bóng Family Cinéma, 29 và 31 phố hàng Buồm, Hanoi, bắt đầu từ tối thứ hai 1er đến tối chủ-nhật 7 décembre 1924, lại chiếu phim ảnh Annam Kim-Vân-Kiều.

Gặp kỳ những buổi Hội-chợ Hanoi, chắc rằng nhiều khách ở xa đến Hà-thành nô-nức đi xem phim ảnh này.

Đồn-điền 2.000 mẫu muốn bán — Giá rất rẻ — Hỏi tại bản-quán.

NHÀ CHỚP BÓNG PATHÉ

Từ thứ hai 1er đến thứ năm 4 Décembre 1924

THỜI-SỰ PATHÉ JOURNAL

TẤN

La Rose du Pavé d'Amour

Hài kịch chia làm sáu đoạn

Lời dẫn : 5e đoạn thứ ba thì entr'acte

Ngày thứ năm 4 décembre chớp buổi ban ngày từ 17 giờ 30, thu nửa tiền.

Bán xe ô-tô « Chenard Walcher, 15 mã-lực.

Hỏi tại hiệu Báo-chí Montes, Hanoi.

Tòa án Đại-hình. — Sáng hôm nay, tòa án Đại-hình xử những việc sau này :

Án cướp. — Đêm ngày mồng 4 rạng ngày 5 tháng giêng năm 1924 có một bọn gian phi thừa lúc người khoẻ trần leo dây vào phòng giấy ông de Villeroy là chủ đồn điền Như-xuân (Thanh-hóa) phá tủ sắt lấy mất 600 đồng. Sáng ngày mồng 5 ông de Villeroy mở cửa phòng giấy thì biết ngay là mất trộm vì thấy tủ bỏ ngỏ mà đồ đạc và giấy má vất lung tung bừa bãi cả lên và cửa kính thì lấy giấy nhật báo che kín. Chúng quanh chỗ cái khóa tủ bị đốt cháy mà ở trong phòng giấy có một mảnh kẽm, một tí than của một cái quạt, và một cái rầu, là bọn gian phi bỏ lại xem ra tình thì chúng dùng đốt lửa phá tủ bọc. Bấy giờ ông de Villeroy đi trình, quan chánh công sở phái ngay Nam quan và viên sen đầm lấy đến khám xét, nhưng không bắt được đứa gian phi nào cả. Sau đến khi sở mật-thám phái M. Robert là mật-thám và mấy thầy mật-thám ta vào tra xét thì bắt được tên Ng-đức-Thực (là bồi ông de Villeroy ở làng Bồng điền (tỉnh Thái bình) và tên Đoàn-văn-Ân ở Hanoi phố hàng Koi. Hỏi ra tên đã thú nhận. Còn tên Ng-văn-Mỹ thì các Sứ (trước ở với ông de Villeroy) mới phải đuổi và là chú tên Thực) là đứa đều đang thì còn trốn chưa bắt được.

Trong những tên can phạm có tên Tấu trước đã phải 4 tháng tù về tội du đãng.

Tòa xét xong, tuyên án phạt tên Thực 8 năm tội đồ và tên Tấu 10 năm tội đồ.

Làm bạc hào giả. — Việc này đáng 18 hoặc đến hôm mồng 9 tháng này, ong chứng tá đã tới, lại phải xử ngay. Số là ngày 7 tháng 7 năm 924 P an-thị-Nuôi ở làng Dương - nô (Thừa-thiên) bị bắt tại Huế lúc đương lưu thông những hào giả thì bị khám trong mình có 28 đồng hào. Hỏi mụ ấy khai là tên Nguyễn-Kiều người làng đưa cho. Bấy giờ quan sở tại cùng với quan-chức tỉnh Thừa-thiên đến ngay làng Dương - nô khám nhà tên Ng-Kiều thì bắt được 19 đồng hào và 1 đồng văn giả, 1 cái khuôn bằng gỗ và 23 cái khuôn bằng đất dùng để làm hào giả. Hỏi tên ấy thú nhận ngay là trót làm những hào giả đó hai tháng nay để kiếm ăn và khai rằng trước có làm ở trường đúc tiền nên mới biết làm hào giả. Tên ấy lại kể rõ rằng những cách thức làm hào giả là thế nào.

Chiều tối hôm sau, một người lính canh-sát đi tuần thấy một mụ già lẩu-xanh đương cãi nhau với Ng-v-Thà là lính bên Nam-triều về chuyến đưa chơi mà lại trả 5 đồng hào giả. Hỏi thì tên Thè thú ngay là hào giả ấy của tên Kiều đưa để lưu thông mà hiện có cho một ả lẩu xanh 5 hào và một người cu-ly xe 2 hào rồi. Nó lại khai rằng nó định trả 5 hào giả ấy là có ý làm cho mụ chủ nhà lẩu-xanh phải bị bắt.

Những tên phạm chưa can án bao giờ.

Lúc báo ấn-hành thì tòa còn đang xét.

Hội đồng soạn sách. — MM. Trần-trọng-Kim và Ng-v-Ngọc giáo-học thượng hạng nhất có chân trong Hội-đồng soạn sách và các hàng treo tưởng cho các học-đường thì mỗi tháng được lĩnh một số phụ cấp là 50 đồng.

M. Đặng-đình-Phúc giáo-học hạng nhất cũng có chân trong Hội-đồng ấy mỗi tháng được 35 đồng.

(Xem trang thứ ba có thể hết)

Xem Hội-chợ, nên đến hàng nào trước?

ĐÂY F. SỐ 6

Có đủ mặt hàng, sà-lông, tủ-chè, sập, vân vân, bằng TRẮC và bằng GỤ. — Khám trơn có cả. — Giá tính phải chăng

HẠ HƠN MỌI NƠI

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montes

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống hai viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ : 0$50

98 78

THUỶ-HỬ

NGUYỄN-BỈNH-KHIÊM dịch thuật

Lỗ-tri-thâm nói :

— Câu chuyện dài lắm, nói sao hết được ! Khi trước tôi đến coi một cái vườn rau cho chúa *Đại-tướng-quốc*, được gặp ông *Lâm-sung*. Bấy giờ *Lâm sung* bị *Cao* thái-tự hãm-hại, tôi phải đưa ông ấy đến tận *Thương-châu*, mới cứu cho ông ta được toàn tính-mệnh. Hai tên thừa-sai-nhân không giết được ông ta, về bẩm với *Cao* thái-sư rằng : « Chúng tôi định giết *Lâm-sung* tại *Giả-trư-lâm*, bị *Lỗ-tri-thâm* là sư ở chùa *Đại-tướng-quốc* cứu thoát, lại đưa hắn đến tận *Thương-châu*, thành ra chúng tôi không thể giết được. » *Cao* thái tự cầm tức bội phần, truyền cấm vi trường-lão ở chùa *Đại-tướng-quốc* không được cho tôi ở, lại đinh sai người đến bắt tôi. May có bọn vô lại thông báo cho tôi biết, vậy nên tôi mới không mắc tay hắn, tôi liền đốt tòa nhà giới-đủ ở trong vườn rau ấy rồi bỏ trốn đi. Bấy giờ chiếc tuần lưu-lạc, bốn bề không nhà, đi đến *Mạnh-châu*, lại bị một sự rất nguy-hiểm là có người đàn-bà ở trong tửu-điếm kia đánh thuốc mê cho tôi để định giết chết. Bỗng gặp được người chồng về, trông thấy hình-dáng tôi cùng các đồ giới-đao thiền trượng của tôi, mới giải mình kinh sợ, với-vàng dùng thuốc giải-cứu khiến cho tôi tỉnh, rồi hỏi họ tên và giữ tôi ở đấy mấy ngày, kết làm anh em. Hai vợ chồng nhà ấy cũng là những tay hảo-hán có danh-tiếng ở trong bọn giang-hồ : người chồng tên gọi *Thái viên-tử Trương-thanh* ; còn người vợ thì tên gọi *Mẫu-dược-thoa Tôn-nhị-nương*, đều là người có nghĩa-khí. Tôi ở đấy bốn năm ngày, nghe nói chúa *Bảo-châu* ở trận *Nhị long-sơn* này, có thể dụng thân được, tôi mới tìm đến đây, định nhập bọn với *Đăng-long*. Không ngờ hắn không chịu dung, lại biết sức không địch nổi tôi, liền đóng cửa làm quan lại mà thả-hiềm không ra nữa. Chỗ này chỉ có một lối, không còn đường nào mà lên cho được, tôi sẽ mắng làm sao hắn cũng nhất định không chịu ra, tôi đang buồn bực không biết nghĩ thế nào thì bỗng gặp đại-huynh tới đây vậy.

Dương chi mừng lắm, cùng nhau cả chào làm lễ tương-kiến, rồi ngồi xuống đất để nói chuyện. *Dương-chi* thuật hết đầu đuôi việc bản thành bảo-đao giết chết *Ngưu-nhị* và việc đánh mất các đồ kim-châu bảo-bối của *Lương-trung-thư*, vân vân.

Dương chi lại nói cho biết là *Tào-chính* xui mình đến đây, rồi bảo rằng :

Bây giờ hắn đã đóng chặt cửa lại thì dù chúng ta ở đây cũng không thể làm thế nào cho hắn ra được. Chi bằng ta hãy về nhà *Tào-chính* rồi sau sẽ thương-nghị.

Hai người bảo nhau đi ra cửa rừng, lại quay về nơi tửu-điếm của *Tào-chính*. *Dương-chi* giới-thiệu *Lỗ-tri-thâm* cho *Tào-chính* biết. *Tào-chính* vội-vàng dọn rượu khoản-đãi, rồi cùng nhau bàn tính mưu-kế để đánh phá *Nhị-long-sơn*.

Tào-chính nói :

— Nếu hắn đã đóng cửa lại mà thì về luận rằng chỉ có hai ngả, dầu đem một vạn quân đến đánh, cũng không thể nào lên được. Việc này chỉ nên dùng trí, chứ không thể dùng sức được.

Lỗ-tri-thâm nói :

— Thảo nào mà khi tôi mới đến đây, hắn chỉ tiếp-kiến tôi ở ngoài cửa núi, vì hắn không nhận cho tôi ở, tôi mới đã cho một cái, ngã lăn ra đấy, chưa kịp giết chết thì bọn họ cứu được đem lên trên núi và đóng chặt cửa lại. Tôi đứng ngoài ấy mãng làm sao, hắn cũng nhất-định không chịu mở.

Dương chi nói với *Lỗ-tri-thâm* rằng :

— Nếu đã là một nơi tốt như thế, hai ta nên phải dụng-làm đánh cho được mới nghe.

Lỗ-tri-thâm nói :

— Chỉ vì không lên được tới nơi thì còn làm gì được hắn !

Tào-chính nói :

— Tôi nghĩ được một kế, không biết rằng có hợp ý với hai ngài hay không ?

Dương-chi nói :

— Xin hãy cứ nói cho nghe.

Tào-chính nói :

— Ông *Dương chế-sứ* hãy giả xin đứng làm mặc như thế, phải cải dạng làm người thổ-trước đây, cũng đi với tôi và em vợ tôi giả cách bắt trói ông-thượng, lại đem các đồ giới-đao và thiền-trượng đưa lên nộp trên núi. Đầu đây trói ông-thượng tôi sẽ có cách bước thông-lọng. Đề tôi nói với hắn rằng : « Nhà tôi bán rượu, gặp vị ông-thượng này vào uống, nông say, không trả tiền, lại nói khoe rằng sẽ đi gọi thêm mấy người đến đánh sơn-trại. Chúng tôi nghe nói như vậy, cho nên nhân lúc hắn say rượu, bắt trói để đem nộp đại-vương. » Chúng nghe nói như thế thì tất mở cửa cho ta giải lên trên núi. Khi vào được trong sơn-trại rồi, hễ trông cây *Đăng-long*, tôi sẽ cầm đầu dây thông-lọng mà rút lại, lại trao cây thiền-trượng cho ông-thượng. Bấy giờ hai ông xông vào đánh thì hắn còn chạy đâu cho thoát. Ta đã giết được hắn, còn bọn lâu-la kia tất-nhiên phải chịu hàng. Hai ông nghĩ thế nào ?

Lỗ-tri-thâm và *Dương-chi* đều vỗ tay mà khen là diệu kế. Hôm ấy cơm nước say rồi, gì sửa-soạn mọi đồ lương khô để đi ăn dường. Đêm trống canh năm hôm sau, mọi người trở dậy cùng nhau ăn cơm xong. Các đồ hành-lý của *Lỗ-tri-thâm* đều gửi ở nhà *Tào-chính*.

Hôm ấy *Dương-chi*, *Lỗ-tri-thâm*, *Tào chính* và em vợ *Tào-chính* cùng giắm bảy người nhà nữa, thẳng đường đi sang *Nhị long-sơn*. Quá trưa hôm ấy thì đi đến khu rừng, mọi người cởi áo *Lỗ-tri-thâm* ra, rồi dùng dây thừng buộc thông-lọng mà trói lại, bảo hai tên người nhà giả cách năm cho hắt chết.

Dương-chi đầu đội cái nón tế, mình mặc bộ áo rách, tay cầm ngọn giáo mà chống ngược đầu trở xuống. *Tào-chính* thì cầm cây thiền-trượng. Mọi người cũng đều cầm gậy gộc xúm-xít đi xung quanh.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời châu phê rằng :

Chiếu nay đại dược phòng của MONTÈS qui ông, có chế ra một thứ rượu bổ đã từng ngự dụng quả rất hay, đáng nên gia thưởng, truyền lục cho thị gửi cho qui dược phòng chủ-ông để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

啓定三年五月初七日奉
批炤得河內大藥房貴紫庫
有製補酒經試御用頗有効
嘉奬著鄧抵示宮貴集房主
以表聲價欽此
內閣恭錄

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đường khí huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:

Gouttes de Virginie

thì mới ... khỏi bệnh.

Giá bán : 1$20 một lọ

Xiếc Đại-Nam. — Kể từ ngày 1er Décembre 1924, xiếc Đại-Nam đổi bả chương-trình mới, lần này xem ra nhiều trò lạ tài tình hơn lần trước, nhất là M. Liễn ngồi trên ghế nhiều kiểu mà ghế lại để ở trên một cái đu cao gần đến nóc rạp, ghế để chồng vai dựa xuống thang đu, bốn chân để chổng ngược lên trời, thế mà M. Liễn ngồ lọt hẳn vào bốn cái chân ghế, buông hai tay múa theo rịp kèn. M. Minh thì hai cánh tay khỏe lạ lùng, hai chân đã vắt hẳn lên trên cổ, chỉ còn hai tay mà leo suốt được cả cái thang gấp, vừa đi vừa lại đến mấy lần. M. Sanh đi xe đạp lại rất thần-tình, trên xe lại buộc một cái thang, cao 4m có người lộn ở trên thang mà xe vẫn đạp như thường. M. Vân dạy khỉ leo dây, ngựa nhảy vòng, trâu đi bằng đầu gối, gấu đánh võ con nào con ấy rất thuần thục, tài tình ; còn cách đánh đu, cỡi ngựa, đi trên quả quần, đều được hoàn hảo cả.

Xem như thế đủ biết công-phu « Xiếc Đại-nam » đã chịu khó rèn tập lắm vậy.

Có một ông trước đã làm Công-sứ ở Bắc-kỳ, hiện đang ở bên Đại-pháp, trong một xứ khí-hậu rất tốt, sẵn lòng nhận trông nom giùm hộ cho một hai cậu trẻ con An-nam sang học bên Quí-quốc.

Ai có cần đến thì xin hỏi ở nhà báo này. 4146

Ngạch Học-chính. — M. Lê-văn-Thụ, giáo tập hạng tám ở Cẩm-giàng (Hải-dương) theo như đơn xin, được phép nghỉ giả-hạn một năm.

Các viên giáo tập phụ tá có tên sau này, đã có bằng Sơ-học Pháp-Việt, đều được thăng giáo tập tập sự, kể từ ngày 1er Décembre 1924

MM. Ng-đức-Triệu, Ng-ngọc-Ban, Lê-v-Vinh, Ng-hoàng-Thái, Lê-cao-Bài, Trương-cẩm-Coi, Cao-v-Giới, Lê-văn-Ánh, Ngô-quang-Huy, Ng-v-An, Ng-ngọc-Toản, Ngô-đình-Ruông, Ng-lễ Kỷ, Bạc-cầm-Đua, Ng-v-Mỹ, Ng-đắc-Khuê, Ng-v-Cân, Đoàn-nhi-Khu, Vũ-quang-Nung, Ng đức Khai, Trần-như Ngôi, Ng-v-Doãn, Ng-đôn-Thái, Vũ-duy-Cương, Ng-ngọc-Cuhng, Vũ-đình-Khiết, Đỗ-dương-Lê, Ng-ngọc Chước, Ng-đạc-Khản, Ng-văn-Phú.

Các viên giáo-tập tập sự có tên sau này đều được thăng giáo tập hạng tám, kể từ ngày 1er Décembre 1924.

MM. Ng-mạnh-Quỳ, Lê-văn-Kính, Chu-nguyên-Điển, Dương-v-Hoan, Ng-văn-Giáp, Ng-hữu-Đạt, Đinh trọng Phiên, Ng-trọng-Hải, Đỗ-đa-Cáp, Trần-v-Chu, Đoàn-v-Trác, Phùng-v-Chất.

Các học sinh có tên sau này đã có bằng Sơ-học Pháp-Việt, đều được bổ làm giáo tập phụ tá trong ngạch Học-chính, lương mỗi tháng 15 đồng.

MM. Ng-viết-Đức, Bùi-hữu-Diêu, Ngô-đình-Lương, Ng-bá-Thiêm.

M. Ng-v-Phúc, có bằng Sơ-học Pháp-Việt, cựu học-sinh lớp sư-phạm được bổ giáo tập phụ tá, lương mỗi tháng 15 đồng.

M. Phó-quốc Khương, có bằng Sơ-học Pháp Việt, cựu học sinh lớp sư-phạm, được bổ giáo-tập tập sự.

M. Ng-túc-Ngu, có bằng Sơ-học Pháp-Việt, cựu học sinh năm thứ hai trường Thành-chung, được bổ giáo tập tập sự.

M. Vũ-sĩ Tiến, có bằng Sơ-học Pháp-Việt cựu học-sinh lớp sư-phạm được bổ giáo tập tập sự.

Ngạch tòa sứ. — M. Ng-hoàng-Thục, thư-ký hạng tư, hết hạn nghỉ, nay bổ đi Bắc-giang.

Ngạch thừa phái. — M. Nghiêm-phúc-Đồng, thừa-phái, quán làng Đốc-tín tổng Trinh-tiết, phủ Mỹ-đức (Hà-đông) được từ chức.

M. Ng Tiến, thừa-phái hạng tư ở Ninh-bình và M. Đinh-gia-Thuyết, thừa phái hạng năm ở Hà-giang, được đổi lẫn cho nhau.

Xe đụng nhau. — Chiều hôm qua hồi 6 giờ 45 cái xe ô-tô số T. 1735 do M. Hương-Kỳ cầm máy đi tới ngã tư đường Quan-thánh và phố Đỗ-hữu-Vị thì đụng phải cái xe độc-mã của một quan binh do một người lính kèn đỏ cầm máy, may không việc gì đến người, chỉ tư hỏng xe mà thôi.

Giấy bạc giả. — Ng-thị-Chất làm nghề bán áo-chai ở phố Chanceaulme bắt được có một cái giấy bạc giả một đồng đã phải bắt để xét hỏi.

GỖ LIM CÂY!

Có hơn một trăm cây gỗ lim xanh « Hạ-cương », ước 70 thước cubes, muốn bán.

Hỏi tại bản-quán.

VIỆC BẮC-KỲ

THƯỜNG-TÍN (Hà đông)

Cướp. — Hồi 10 giờ đêm hôm chủ nhật 30 novembre vừa rồi có một bọn cướp sáu đứa xông vào phá cửa hiệu Bảo-an bán hàng tạp hóa ở phố phủ cạnh nhà ga, chúng vào đến nơi thì đi tìm ngay tủ bạc và giật các hoa tai hạt vàng ước đến non nghìn bạc, rồi lại đánh khổ chủ và mấy người nhà bị trọng thương. Đứa nào cũng mang mã-tấu dao quắm, bịt tay thước. Hàng phố biết là cướp mà không ai đến cứu cả nhưng ai cũng phải phàn nàn cái điếm canh gần ngay đấy mới 10 giờ đêm thì có lẽ nào các chú tuần đã ngủ yên giấc rồi hay sao mà cướp làm như thế chẳng thấy chú nào dậy cả, đợi được lính trong phủ ra thì bọn cướp đã tẩu thoát cả rồi.

Cứ như lời khổ chủ khai thì bọn cướp này có thể nhận mặt được vài ba đứa, mà những đứa này toàn là đồ du-thủ du-thực, cờ bạc láu, thuốc phiện keo ở các vùng chung quanh, vì thế nên chúng vào nhà hình như thông tỏ ngõ đường cốt lấy vàng bạc mà thôi.

THANH-HÀ (Hải dương)

Ngày giỗ đức Trần-triều Phật hoàng thánh tổ. — Làng Bin-hà sở tại huyện Thanh-hà đệ nên vào ngày mồng 1 tháng 11 ta có ngày giỗ tổ là vua Trần-Nhân-Tôn. Nguyên vua Nhân-tôn ngài có lòng mộ đạo phật, truyền ngôi cho thái-tử rồi ra tu ở núi An-tử tự hiệu là Giác-hoàng, có di tích ở làng này nên lập chùa thờ ngài. Chính hội là hôm mồng 1 vì là húy nhật. Trưa ngày hôm ấy dân sự bày biện lễ phẩm xong rồi thì đón quan huyện cùng chức dịch tứ xã lân cận làm lễ tế tổ.

Ngày hôm hội ấy thì các lão-ông, tín-bà, thiện-nam, tín-nữ ở các hạt xa gần đến lễ và xem hội rất đông.

Tích-ngọc lai cảo.

AN-LÃO (Kiến-an)

Tình khứ lưu. — Ông giáo Phạm-văn-Nhạ được giấy quan trên cho nghỉ giả hạn một năm. Trong ba năm nay ông nhận chức-trách dạy dỗ con em ở đây đều được tấn tới; tính hạnh ông thuần nhã, ôn hòa biết đường cư xử với hết thảy mọi người, cho nên hôm ông xuôi về quê thì phụ-huynh học trò lấy làm mến tiếc, và bạn đồng sự có tiễn chân ông ra đến tận bến tàu Kiến-an để tỏ lòng nhớ tiếc.

Quảng-Tiến lai cảo.

Giới thiệu sách mới

THẾ-LỰC KHÁCH-TRÚ VÀ VẤN-ĐỀ DI-DÂN VÀO NAM-KỲ

của ông Đào-trinh-Nhất, trợ bút báo Trung-hòa soạn mà ông Nguyễn-đình-Phẩm chủ nhà Yến-mỹ Hà-nội, đem xuất-bản. Sách in bằng giấy tốt, dày 160 trang, bán lấy một phần ba tiền giúp đồng-bào bị lụt bão.

Giá mỗi cuốn 1$00

Cái thế-lực khách-trú và cái vấn-đề di-dân vào Nam-kỳ có quan-hệ đến tiền-đồ kinh-tế ở nước ta trọng đại là nhường nào, tưởng phàm là người Việt-Nam mình ai cũng nên để tâm đến ; mà quyển sách này chính là một quyển sách điều tra về cái thế-lực ấy và nghiên-cứu về cái vấn-đề ấy rất kỹ-càng xác thiết đó. Trên đầu quyển sách có bức thư ngỏ của ông Đào-trinh-Nhất viết cho ông Nguyễn-đình-Phẩm, ta cứ coi đấy cũng đủ biết cái thâm-ý của người soạn sách cùng người xuất-bản sách, mà cái giá-trị quyển sách này cũng là vì có một cái thâm-ý như thế vậy.

Bức thư như sau này :

Ông Nguyễn-đình-Phẩm, chủ nhà Yến-mỹ Hanoi

Ông Nguyễn-đình-Phẩm,

Chắc ông cũng vui lòng nhận mấy lời trong bức thư này mà tôi đề lên trên trang đầu quyển sách của tôi, tức là để cảm ơn ông vậy.

Ông với tôi thuở nhỏ là bạn học một trường, có tình chí thiết, đến sau ra đời, mỗi người đi một ngả : ông thì dọc ngang trên đàn thực-nghiệp, như có ngày nay, tôi thì lênh đênh mãi trên bể văn chương, chưa biết đâu là bờ bến. Tôi vẫn lấy việc trước-thuật là nghề-nghiệp mà cũng là phận-sự của mình, thường ngỏ ý ấy cùng ông ; ông nói rằng : « Quốc-văn trong lúc này đang cần có nhiều tay thợ khéo để xây dựng lên, nhưng trước-thuật gì có bổ ích cho đời hãy nên làm, chớ có xuất-bản những sách văn thơ nhảm nhí, tiểu-thuyết dâm bôn, mà rắc ra trong xã hội đó ! » Ý tôi vẫn nghĩ như thế, lại được ông khuyến khích thêm, thành độc ra tôi khái nhiều, không cứ tiểu tâm-lý của người đời, cũng là khuynh-hướng của xã-hội, mà mạnh bạo xuất-bản quyển sách này vậy.

Ông là người có thịnh danh trong thương-trường, lại cũng có thịnh-danh trong việc từ thiện công-ích nữa; nhiều người biết ông đã ông mở đường cho trong làng, lấy chỗ đi lại, đã từng đào cừ cho dân trong vùng ông trở thành tiền-khô, lại đã từng lập một trường học, ở trong hàng tổng, cho con em có chỗ học, sự-nghiệp ấy của ông không cần tôi khải tán dương mới có người biết, duy chỉ cảm vì ông là một nhà thực nghiệp, mà nền quốc-văn trong buổi bấp bênh này, ông cũng lấy công-phu khuyến-khích, giúp đỡ công-việc bồi-đắp cho thành, tuy kết-quả sau này chưa biết đâu, nhưng một chỗ đó, đủ biết ông cũng có ám-địa đánh khen lắm.

Phương chi tôi viết quyển sách này, bàn về một vấn đề kinh-tế trong nước ta thì ông cũng lấy tri-thức chuyên-trường về thương-nghiệp, mà góp nhặt cho tôi được nhiều tài liệu tốt, mà in bảo cho tôi lấy nhiều ý-kiến hay, mà nên một sự-nghiệp nhỏ mọn này, có thể nói là do ở công phu chung của đôi ta mà ra được. Tôi cảm ơn ông trong bức thư này là vì thế.

Quyển sách này ra đời, nếu như có được một vài ý-kiến nào khá-thủ, có ích cho đồng-bào, mà được bạn tri-thức trong nước khen, thì tiếng khen ấy tôi với ông cùng hưởng; nếu như là ý-kiến chưa phải lẽ, nghị-luận chưa xác, mà phải có người chê, thì tiếng chê ấy, tôi với ông ta cùng chịu. Nhưng thiết nghĩ ở đời, ta làm việc gì cứ mạnh-bạo mà làm, miễn là biết đến xã hội và không phụ lương-tâm thì thôi, các tiếng khen chê, chẳng lấy gì làm quan-hệ cho ta lắm. Có phải chăng, ông?

Hanoi, ngày 1er Novembre 1924

Đào trinh-Nhất

VIỆC KINH-ĐÔ

Mông ân vũ lộ. — Các ông có tên sau này đều được thăng hàm : M. Nguyễn-trọng Triệu, thị-độc học sĩ, Hình chánh hội-lý tòa thương-hạng thư ký ở Huế và M. Bùi v-Cung thị-độc-học-sĩ chức thư-ký sở mật-thám ở Huế đều được cải thọ hàm Hương-lô-tự khanh.

3. M. Ng-phong-Di, nguyên tấn-sĩ thọ hàm thị-độc, sung chức thông-ngôn tiếng Nhật-bổn ở sở mật-thám ở Huế, đã quá cố nay được truy thọ hàm quang-lộc-tự-thiếu khanh.

4. M. Ng-hữu-Tiệp, thị-độc thần khoản ở Thanh-hóa, được cải thọ hàm Hương-lô tự-thiếu khanh.

Cọp hại người. — Đêm 25 rạng 26 novembre, tại làng Long-hồ có cọp về bắt mất một đứa trẻ con lên 5 tuổi. Đứa trẻ con ấy nghe đâu nó ngủ ở trong nhà mà cọp xé phên thò tay vào kéo, khi đã biết được thì la đuổi om xòm, nhưng cọp đã cõng thằng bé chạy mất, đến sáng lại tìm cũng chẳng được dấu vì cọp đã ăn hết rồi.

Làng Long-hồ cách kinh-thành chừng 8 kilomètres, nơi ấy hổ hoạn hiếm có lắm, mà dẫu có nữa thì chỉ phá hại súc vật mà thôi, nay trẻ con ở trong nhà mà cọp thò tay vào bắt thì cũng thật là một điều ít có mà con cọp này xem bộ cũng quá dữ lắm. Mong rằng các nhà xạ-lạp ở xứ này có đèn tốt, có súng hay, kíp nên gắng công tìm dò dấu tích mà giết con ác thú ấy đi thì thực là trừ được hại cho dân vậy.

Bạc tình chi lắm thế? — Chuyến xe lửa hồi 6 giờ 7 phút sáng ngày 17 novembre khi dừng ngang trước ga Thanh-thủy thì ở lối trước ga giữa đàng thiên lý có một người đàn bà ăn mặc tầm thường tay lại ẵm một đứa bé lên hai tuổi đang lôi kéo một cậu thiếu-niên mặc Âu-phục, hai bên giằng co nhau một cách rất kịch-liệt, rồi bỗng thấy người thiếu niên trổ nghề võ ra tay thụi chân đá người đàn bà ấy một cách rất tàn-tệ, làm cho người đàn bà phải thả đứa con ra mà lăn cù xuống ruộng. Đứa hung-thủ đánh xong rồi kêu xe kéo đi lên Huế, còn hai mẹ con người đàn bà kia bị đá đạp ướt át lấm lê mẹ con ẵm bồng nhau kêu khóc một hồi rồi tìm đường kiệt mà về nhà, ai trông thấy cũng cho rằng một tay hung-hãn đáng trị tội, nhưng nghiệt vì thấy chàng ăn mặc Âu-phục chẳng biết chức vị gì mà nơi ấy lại là một nơi quê mùa nên chẳng ai dám làm gì, chỉ xúm-xít hỏi nhau thì mới vỡ lẽ là chàng này vốn một tay du thủ du thực hết đi đến nơi này rồi khác dòm thấy nhà ai có gái đẹp, có độn rơm to thì tìm phương cách để đến làm rể khi đã cưới được con người ta xem thó bở thì tiền phá bất kể, huy hoắc cho hết của tồn tiền rồi bỏ đi, vậy người đàn bà vừa bị nó đánh đó chính là một người con gái nhà giàu vừa lấy nó được hai năm nó tiêu mất vài nghìn bạc rồi xem thế hết tiền lại đi chỗ khác nhưng bị người đàn bà ấy giằng co níu lại thì nó phải giở nghề bạc tình đánh đập rồi tẩu thoát.

Tiếc thay lúc bấy giờ chẳng có người nào là người thượng nghĩa bắt nó lại mà giải cửa công để cho những đứa hung hăn vô đạo lối nghĩ lại cứ tìm những nơi khờ dại quê mùa mà lấn hiếp. Hãy khuyên cùng những kẻ chốn thôn quê, phàm những khi thấy người nào làm điều gì bậy thì cứ bắt lấy đem đến cửa công, chớ bất kể là ăn mặc gì cũng thấy đều bắt cả, có như thế những đứa vô nghì hết mượn cái vỏ ngoài mà dọa chúng. Chớ có nghĩ câu « lạ-sợ-áo-quần » mà kiêng.

Xuýt nữa chết ba người. — Hồi 7 giờ rưỡi ngày 26 novembre, tại nơi ngoạnh đường trước cửa Thượng-tứ một cái xe ô-tô của quan công-chánh tỉnh Quảng-trị chạy men theo đường bờ sông thẳng lên lối cầu Bạch-hổ. Khi chạy đến ngoạnh ấy, thì có cái xe nhà của một ông phán kia ở trong

(Xem trang thứ tư)

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Nay nhân dịp Hội-chợ, các ngài ở các tỉnh về xem đông, ngoài những giờ đi xem Hội-chợ ban ngày, chắc có ngài cũng vì định nhân khi về Hanoi sẽ tìm đến một rạp hát chèo để mua vui trong ngày lưu trú ở Hanoi. Vậy hội *Sán nhiên-đài* chúng tôi đã soạn mấy tích hát chèo để hiến các ngài một cuộc mua vui đặc-biệt, gọi là cảm tạ cái thịnh tình của các ngài đối với rạp hát *Sán-nhiên-đài* chúng tôi vậy.

Những tích hát này có nhiều cảnh ngộ có nhiều đoạn khôi hài rất nực cười. Vậy các ngài chiếu cố đến xem xin lấy vé sớm kẻo hết chỗ.

Tối thứ ba 2 Decembre 1924

NGHĨA HỒ BẢO AN

Tối thứ tư 3 Décembre 1924

LƯU-BÌNH DƯƠNG-LỄ

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean Dupuis Phố Mới, Hanoi

MÁY NÓI SỐ 218

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 35 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, rất hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

Thứ sữa tốt thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu Conté của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hòa-Lan, là một thứ sữa những người yếu, trẻ con cùng tất cả mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên, dùng rất tốt.

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa này cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại :

COMPTOIRS COLONIAUX CHIRIS

Haiphong. 2000

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở *Quảng-đông* bên *Tàu*, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở *Vũ-di-sơn*, chọn các thứ trà đầu-nậu thượng-hảo-hạng tại trên ngọn núi cao như liên-tâm, ô-long và thủy tiên, vân vân, ... cách ... được điều chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm ... gọi là « SONG HỈ CHÍNH THÁI DANH-TRÀ » cũng được nhiều qui khách hoan-nghênh. Nay xin đem ... tiếng của trà VINH-MẬU đăng ... để qui-khách thưởng trà không đến ... mua lầm.

Các chi-điếm bán trà VINH-MẬU :

Nam-định : phố Khách, số 144.

Hà-nội : phố Hàng-ngang, số 25.

Hải-dương : phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu cẩn bạch

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc : các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng lồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giày cườm, giày kim tuyến, giày nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2017

THUỐC MYSOL

Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách cất khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc thật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thụt PARAT

Dùng ắt tốt, Bản-hiệu không có thể đăng hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con gái vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thụt PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi

Để chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

Đổi chương-trình

XIẾC ĐẠI-NAM

Tối 2 Décembre 1924

NGAY CHỖ CHỢ HÀNG DA CŨ

Trò rất lạ — Quần áo rất đẹp — Thú-vật rất thuần-thục — Chỗ ngồi rất lịch-sự và chắc chắn.

thành chạy ra, tuy rằng xe ô-tô có bóp còi, nhưng tên kéo xe nhà kia hình như không nghe, nên cứ đâm sầm chạy tự-do, vừa xát nhau với cái xe ô-tô thì người cầm máy xe ô-tô phải tránh gấp, tránh cho khỏi đụng cái xe nhà, thì lại chạm phải một cái xe hàng đỗ gần bên đường đó, tên kéo xe bị ngã lăn, cái xe bị vỡ trái, nhưng may xe và người chỉ bị hỏng xây xát ít nhiều thôi. May phúc cho cái xe nhà hai người ngồi một người kéo, nếu người cầm máy xe ô-tô không lanh tay thì còn đâu nữa là ba mạng kia. May thay!

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Một gạo nắm đói. — Mấy hôm nay đi đâu cũng thấy gạo: dưới sông thì ghe thuyền chật bến, trên bờ thì nào xe chở, nào người vác kẻ khiêng ngổn ngang cả các đường phố; còn ở trong các kho chứa hàng của mấy hiệu tây và hiệu khách, thì kho nào kho nấy, đầy những gạo là gạo. Tuy rằng ngày nào cũng bỏ vận tải đi các nơi khác, mà cũng chưa sao hết được, vì ngoài Vũng-tàu lúc nào cũng có tàu chở gạo đến luôn.

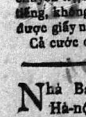
Đó là mới nói chỉ có một thứ gạo đóng nguyên bao mà còn rộn rịp như vậy; lại còn mất tự gạo bán lẻ nữa, mới trực là đông đảo không sao xiết kể, mà nhân-công nhiều gạo, nên chi cũng sinh ra lắm việc lôi-thôi.

Chuyến tàu gạo vào giữa biển bị ướt mất hơn ba ngàn bao gạo, không thể trữ lâu được, nên nhà-nước phải đem bán đấu giá đi cho mau; lại chỉ đương buổi đói kém này thì còn có sự buôn gì cho lời bằng buôn gạo, cho nên người ta nghe tin ấy ai nấy cũng nô nức đến mua, ban đầu còn tranh nhau trả đến tự 5 đồng một bao, sau lần đến 6, 7 đồng, rồi thấy bán chạy, nên giá gạo đã lên đến 8, 9 đồng một bao. Lắm người to vốn thì tráng được lãi bạc trăm, còn có kẻ ít vốn mà lại dụng nhằm ít bao gạo nát hay là gạo thiu thì cũng lỗ thất nghiệp. Những quán ăn cắp ghe có tiếng thì trước còn tưởng bỏ làm giá, nhưng mới đây bị người ta tố giác, nên chúng cũng đã bị tổng giam nhiều lắm. Nghe nói còn có một bọn ghe thuyền chài đón đường cướp lại những gạo ăn cắp; chúng nó thi-hành cái thủ-đoạn ấy hình như đắc lợi lắm, vì lẽ ăn cắp kia đành chịu chia tay cho chúng, chứ nào dám kêu ai.

Giá gạo chợ mấy hôm nay đã thấy có thứ 0 p. 65, 0 p. 70 một ang, lại có lệnh truyền cấm bán quá 0 p 80, được tỉ-lệ cho nên con nhà nghèo khổ cũng có phần mua.

Trông thấy cái quang cảnh năm đói kém mà thương thay, miễn có hột gạo mà mừng vui, chớ đầu cho gạo hầm gạo nát thế nào cũng không ai chê, không ai bỏ. Tuy thế, nhưng ngày mùa màng hãy còn xa, mà những gạo hầm gạo nát kia rồi nay mai cũng hết, đến khi bấy giờ biết có tránh khỏi cái nạn cơ-cận được không, thật là một điều đáng lo vậy.

Thuyên chuyển. — Mme Lê-quang-Ngoạn, giáo học được phép nghỉ 6 tháng, có giáo Liêm ở Huế đổi vào thay. Cô Liêm nguyên là nữ học-sinh cử-thể năm thứ tư, mới thi đậu văn bằng thành-chung tốt-nghiệp.

RƯỢU BẠC-HÀ GET PIPPERMINT GET
rượu này uống để mát mẻ và mát khan tiếng.

Hỡi các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu Tứ-Ngọc-Liên, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị hàn thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ.
2052

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh lậu là một bệnh rất khó chữa. Muốn cho tuyệt được nọc, tất phải liệm thể thuốc trừ trùng lậu (Vaccins antigonocciques). Song các tỉnh xa và ở Hanoi, cũng ít người biết dùng cách liệm đó.

Nay không muốn dùng liệm thì có thể dùng vaccins bằng thuốc viên:

Rhéantine Lumière

thuốc toàn bằng viên.

Cách dùng: 2 viên buổi sáng, 2 viên buổi chiều.

Giá: 1$90

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Phàm những người làm nhiều việc phải nghĩ-ngợi thì thường hay đau về thần-kinh-hệ.

Bệnh chóng mặt, nhức đầu, ù mũi, yếu đuối, gầy còm.

Như thế mà dùng thứ thuốc:

Glyphogenol Montès

là thứ thuốc rất thần-hiệu.

Đàn-bà trong cái thời-kỳ cho trẻ-con bú mà dùng thuốc này cũng tốt lắm.

CÁCH DÙNG:

Người lớn: 15 giọt buổi sáng và buổi chiều.

Trẻ con: 5 giọt buổi sáng và buổi chiều.

Giá 1$20

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh sốp.

Mắc bệnh sốp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh sốp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets.

Trừ ngay cái nọng mẹ làm cho khó tiêu-hóa! Trừ mối sự đau đớn đi! Chữa bệnh đau-dạ dày đi! DÙNG THUỐC:

POUDRE S. ANDRE

Thuốc thần-hiệu, mua lại rẻ tiền 0$85 một lọ 100 liều

Hiệu bào chế CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, ở trước hộ Hoàn kiếm trông sang

Agents d'Annonces en Europe
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Trouchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill LONDRES

SẮP MỞ
Ba
PACHOD Frères & Cie LYON

CÁC ÔNG NÊN ĐỂN NGAY HIỆU:
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

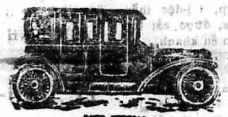
Hàng rẻ mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ. Mau, mau kéo hết hàng tốt.
2026

ATOPHAN-CRUET
THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị thuốc bào chế có pha chất ... mỗi hoàn 0,50 ... uống từ 3 đến 5 hoàn trong 24 giờ
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẬT LÉO VÀ GÂN CỐT
THUỐC PHÁP. Trữ tại: G. Ru & Fils-Ainé, PARIS ... Ở PHÁP QUỐC LẤM
Cũng có bán tại: Hanoi, M. CHASSAGNE, Pharmacien, Haiphong, L. BOURGUIGNON, Pharmacien, và các hiệu bào chế khác.

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酗 補
J. BLANC (dệ nhất hạng bào-chế)
Ông L. BLANC (người nối-nghiệp)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít
Mỗi ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每 時 飯 吉 前 每 吉 呀 沒 哦 疆 欺 唉 翔
Bán lại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
2099 31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

ĐƯỜNG SANG LÀO
CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

TỪ THAKHEK VỀ VINH
Cứ thấy ở Vinh-trang về tới chậm-nhất thì sáng thứ hai xe ô-tô chở thư và hành-khách ở Thakhek về tới Vinh.

TỪ VINH ĐI THAKHEK
Ngày thứ tư đúng 7 giờ sáng chạy lên Napé nghỉ; sáng thứ năm chạy lên Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Vientiane.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giấy-thép cho biết trước 24 giờ để bán-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi. 14.00

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghệ-tĩnh ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy giờ trước một ngày.

Lối đánh giấy thép: PHAMVANPHI,
Vinh, Đông-hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé

CHỢ LẦN — CHASSAGNE
CHỈ CÓ HIỆU BÀO CHẾ
59, phố Paul-Bert, Hanoi
LÀ Ở NGAY TRƯỚC HIỆU GODARD VÀ HỒ HOÀN-KIẾM TRÔNG SANG MÀ THÔI.

Ở hiệu ấy có bán đủ các thứ thuốc, các đồ hóa-học, các đồ-làm thuốc phòa thang-thiên, nước-hoa, xà-phòng, các đồ làm ảnh, giá tiền phải chăng.

Mua hàng nhiều có giảm giá.

Hỏi xin một quyển Ca-ta-lô, của hiệu phát không lấy tiền, thì biết được nhiều điều có ích.

Ai ở các tỉnh xa hỏi xin, thì gởi một cái tem 0$04 đến, hiệu sẽ gởi ngay cho.

Những mưu tử cả 8 năm chữa chỉ thông thôi.

CÁC CHỨNG ĐAU XƯƠNG VÀ THẤP

Những bệnh trên đã kể và các chứng sau này như lở tuột mũi ra là bởi tại máu sấu cả. Đàn-bà thì thường có những lúc phải tội và lúc trở về già. Các chứng ấy có bởi vì máu sấu thành ra độc, có nhiều cặn. Vậy muốn cho máu chảy lưu thông thì nên dùng thứ thuốc:

Dépuratif Richelet

mà các tướng-ỷ hoàn-cầu điện công-nhận là mạnh, là tốt. Dùng thuốc này thì chẳng bao lâu mụn mẩn cặn và các bệnh ngoài da như ghẻ lở, các nốt mẩn khác mà bệnh giang-mai phát ra cũng khỏi.

Thuốc này bán ở các hàng lục-hợp to.

Lâu vỉ giá Mẫu đồng

Từ rầy không có bệnh sổ mũi giai giẳng, bệnh ho khó chữa, những cơn đau-xuyễn đau-đớn nữa, là nhờ về có thuốc:

SIROP NOFAL

Thuốc ấy rất mạnh mà giá lại rất rẻ, vì mỗi lọ chỉ bán có 0$90.

Thuốc ấy chỉ ở hiệu Bào-chế CHASSAGNE 59 phố Paul-Bert, có bán mà thôi.

AI MUỐN LÀM GIÀU
Bỏ ra 20 quan mà may ra được
500.000 quan

Mua mỗi cái trái-dơn của Công-ty Paluza, có rút số để hoàn lại (Obligations Foncières à lots). Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, rồi thì 12 tháng mỗi tháng nộp 20 quan, theo như lệ định trong hợp. (Như vậy mỗi ngày có đành mấy xu, có thể trở nên giàu có được).

Hễ nộp tiền lần nào là được ngay một cái trái-đơn mà rồng mình được quyền rút-thăm, như 20 mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến khi trái-đơn trong số với là nào thì mình được lĩnh nguyên số tiền là 500.000 quan. Mỗi năm có hai lần rút số, hoặc 6 tháng một lần. Như thế thì dù mình có trúng được hoặc là 1.000 quan, hoặc là 500.000 quan, không có thể nào công được hơn thế là 500.000 quan. Mỗi năm có hai lần rút số, hoặc 6 tháng một lần.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không hề nào thiệt.

CÓ NHỮNG LỆ SAU NÀY:

200 lots	500.000 quan	200 lots	1.000 quan
200 lots	200.000 quan	200 lots	1.000 quan
200 lots	100.000 quan	200 lots	1.000 quan
200 lots	10.000 quan	1.700 lots	500 quan

Người có trái-đơn được sự cược mức số (lot) của mình rút ra trước nhất và mới nhất.

Các lệ được kèm nguyên văn, không phải trả tiền gì cả, ai muốn có thể viết thư hỏi ngay, nhất nói bằng tờ có mới đem không có, không phải trả tiền. Các số là trong khoảng từ tháng giêng đến 31 tới mới ngày bằng, như mình có mới đem có thể đến mua được, theo như điều khoản trong bản lệ nhưng ngày 15 Mars tới. Mua tiếp từ 15 tới 30 tháng này thì được dự vào số trúng được, không có điều gì phải ngần ngại cả.

Năm lần rút số là 28 Février, 28 Mai, 28 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn đem nhà nước rút số lợi thì gửi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Pavées, MARSEILLE, France
R. C. MARSEILLE 8576

LỤC-TỈNH-TÂN-VĂN NHUT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 3.500 tờ)
6 trương

GIÁ BÁN BÁO:

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)